

Datum

2024-06-25

Adress

Rönnebladsgatan 1 B

Diarienummer

GRF-2024-7931

Yttrande**Till**Kommunfullmäktige
registrera.stk@malmö.se

Remiss angående Motion Anfal Mahdi (V) om kommunövergripande samordnare i arbetet mot antimuslimsk rasism/islamofobi

STK-2024-472

Sammanfattning

Utbildningen i grundskolan ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Att följa upp och utveckla utbildningen är rektors och huvudmans ansvar inom ramen för systematiskt kvalitetsarbete enligt skollagens kap. 4. Därtill styr skollagens kap. 6 och diskrimineringslagen huvudmannens förebyggande, främjande och åtgärdande arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Grundskolenämnden vill också hänvisa till den handlingsplan mot islamofobi och antimuslimsk rasism som har tagits fram av stadskontoret och som kommer att ge ytterligare stöd till nämnden och förvaltningen i värdegrundsarbete generellt och mot antimuslimsk rasism specifikt.

Utifrån ovanstående föreslår grundskolenämnden att kommunfullmäktige avslår motionens första att-sats och anser den andra att-satsen i motionen besvarad.

Yttrande**Grundskolenämndens utgångspunkter för yttrandet**

Enligt 1 kap. 5 § i skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Vidare anges att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Att följa upp och utveckla utbildningen utifrån den nationella styrningen i skollag och läroplan är rektors och huvudmans ansvar inom ramen för systematiskt kvalitetsarbete enligt skollagens kap. 4. Därtill styr skollagens kap. 6 och diskrimineringslagen huvudmannens förebyggande, främjande och åtgärdande arbete mot diskriminering och

kränkande behandling. Som huvudman för kommunala grundskolor ska grundskolenämnden se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn. Vid misstanke om kränkande behandling ska huvudmannen se till att anmälan upprättas, händelsen utreds samt att skäligen åtgärder genomförs och följs upp. Samtliga medarbetare omfattas också av en anmälningsskyldighet vid misstanke om diskriminering eller annan kränkande behandling. När medarbetare får en signal om att ett barn kan ha blivit utsatt för kränkande behandling ska det anmälas till rektor. Rektor ska i sin tur anmäla ärendet till huvudmannen och på delegation av nämnden utreda händelsen samt vidta skäligen åtgärder och slutligen följa upp åtgärderna i syfte att förhindra diskriminering i framtiden. Syftet är att förebygga och förhindra kränkande behandling i framtiden.

I grundskoleförvaltningen finns både riktlinjer och rutiner för arbetet mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Rutinen handlar om personalens anmälningsskyldighet till rektor, rektorns anmälningsskyldighet till huvudman samt utredning av händelsen. Den anger hur personal och rektor ska agera, både om personal kränker eller trakasserar barn och om barn kränker eller trakasserar andra barn.¹

I grundskolenämndens målinriktade arbete mot diskriminering och kränkande behandling ansvarar rektor, på delegation, för att varje grundskola årligen tar fram en plan mot diskriminering och kränkande behandling. I den ska skolan följa upp föregående års arbete, göra en kartläggning av nuläget i verksamheten och utifrån den dra slutsatser om vilka risker det finns för diskriminering och kränkande behandling och hur skolan ska arbeta för att förebygga dessa.

Skolorna har också möjlighet till stödinsatser från grundskoleförvaltningen i form av bland annat arbetsgruppen normer och värden på Pedagogisk Inspiration som arbetar just med värdegrundsfrågor och att motverka kränkande behandling och diskriminering. Även detta är grundat i läroplanens krav på systematiskt värdegrundsarbete i skolan.

Det har också tagits ytterligare initiativ på nationell nivå för att utveckla, stödja och främja arbetet kring mänskliga rättigheter och rasism. I regeringens regleringsbrev för Skolverket (2024) ges myndigheten i uppdrag att, tillsammans med Forum för levande historia, vidareutveckla och följa upp verktyget för systematiskt arbete med demokratistärkande insatser i skolväsendet. Syftet är att motverka nutida uttryck för olika former av rasism. Verktyget ska anpassas så att det kan användas i förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Myndigheterna ska erbjuda målgrupperna processtöd i arbetet med verktyget och arbeta utåtriktat för att nå fler förskolor och skolor, i synnerhet sådana förskolor och skolor som särskilt är i behov av arbete med verktyget. I regeringens regleringsbrev för Länsstyrelserna (2024) framhålls dessutom att Länsstyrelserna ska stödja kommuner och regioner i arbetet med mänskliga rättigheter. Stödet ska bland annat innefatta att sprida kunskap och metoder inom området samt främja erfarenhetsutbyte. I uppdraget ingår även att redogöra för hur arbetet mot olika former av rasism kan inkluderas i arbetet.

Grundskolenämndens synpunkter utifrån motionens att-satser

- **att uppdra åt kommunstyrelsen att inrätta en kommunövergripande samordnare i arbetet mot antimuslimsk rasism/islamofobi**

Grundskolenämndens och rektors lagstadgade arbetet mot diskriminering och kränkande behandling stötts genom olika samordnade funktioner och insatser på huvudmannanivå. Till exempel finns mallar och anvisningar gällande framtagande av plan mot diskriminering och kränkande behandling. Det finns även särskild kompetens och insatser kring värdegrundsarbetet och att arbeta mot rasism och diskriminering på Pedagogisk Inspiration som skolor och huvudman använder sig av. Mot bakgrund av det anser grundskolenämnden att det inte behövs ytterligare samordningsfunktion.

- **att verksamheten i arbetet mot antimuslimsk rasism/islamofobi utvärderas senast våren 2026**

Ansvar att bedriva målinriktat och systematiskt arbete regleras i såväl skollagen kap. 4 och kap 6 och riktar sig till både rektor och huvudman. I det arbetet ingår att identifiera och åtgärda brister. Grundskolenämnden vill också hänvisa till den handlingsplan mot islamofobi och antimuslimsk rasism som har tagits fram av stadskontoret och som kommer att ge ytterligare stöd till nämnden och förvaltningen i värdegrundsarbete generellt och mot antimuslimsk rasism specifikt.

Utifrån ovanstående föreslår grundskolenämnden att kommunfullmäktige avslår motionens första att-sats och anser den andra att-satsen i motionen besvarad.

Ordförande Sara Wettergren (L)

Förvaltningsdirektör Peter Lindberg

Lisa Stolpe (V) och Leia Wolke Wemmert (V) anmäler muntlig reservation.

ⁱ [Skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling i skolan | Komin \(omniacloud.net\)](https://www.komin.se/om-komin/skolans-arbete-mot-diskriminering-och-krankande-behandling-i-skolan)